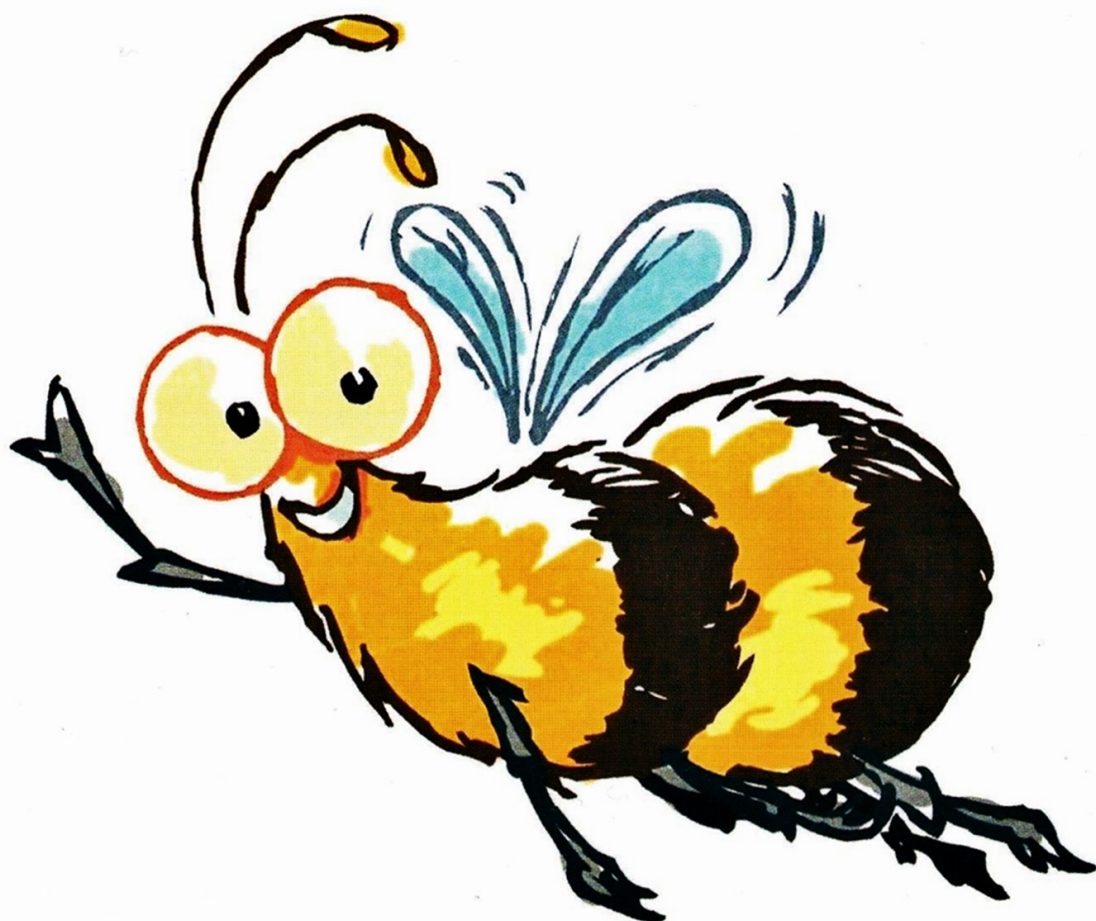

CO NALEŻY WIEDZIEĆ O ALERGII NA JADY OWADÓW ŻĄDLĄCYCH

CZY TO JEST ALERGIA?

Użądlenie czy ukąszenie?

Na owady żądłące, popularne w Polsce, składają się: osy, pszczoły, szerszenie. Owady te mają odwłok zaopatrzony w żądło. Podczas użądlenia jad (rodzaj trucizny) wytwarzany w gruczołach jadowych zostaje wstrzyknięty do ciała. Owady atakują jedynie w przypadku zagrożenia i jest to ich mechanizm obronny.

Owady kąsające, popularne w Polsce, to: komary, pchły, kleszcze i pluskwy. Ugryzienie jest nieprzyjemne, lecz rzadko niebezpieczne, mimo że czasem może być bardzo bolesne, szczególnie w przypadku muchy końskiej. Jednakże ślina owada może wywołać reakcje na skórze, takie jak podrażnienie i swędzenie w miejscu ukąszenia.

Dlaczego człowiek reaguje na ukąszenie?

Jad owadów zawiera wiele rozmaitych związków chemicznych. Białkiem najczęściej wywołującym uczulenie, w przypadku osy, jest enzym nazywany **Antygenem 5**, natomiast w przypadku pszczoły, jest to białko nazywane **fosfolipazą**.

Co robić, aby uniknąć użądlenia i ukąszenia?

Do użądlenia i ukąszenia najczęściej dochodzi na zewnątrz, w szczególności w terenie wiejskim.

Sposoby uniknięcia użądlenia i ukąszenia są następujące:

- należy nosić ubranie z długim rękawem oraz spodnie z długimi nogawkami, w miejscach gdzie znajduje się wiele owadów,
- należy unikać jasnokolorowych ubrań, kosmetyków, perfum oraz płynów do włosów w aerozolu, które przyciągają owady.
- należy wcierać środki odstraszające owady na odkryte partie ciała,
- należy zachować ostrożność podczas posiłków na świeżym powietrzu, przykrywać jedzenie, które może zaniecać owady oraz nie pić bezpośrednio z butelki lub puszki.

Nie ma dowodów na to, że spożywanie czosnku, witaminy B1 oraz innych pokarmów odstraszają owady.

Co może się stać?

Większość osób reaguje na jad owadów. Zwykle jest to dla nich bolesne, lecz często użądlenie jest nieszkodliwe. W większości przypadków użądlenie wywołuje silny, piekący ból poprzedzony zaczerwienieniem, opuchlizną i swędzeniem na małej powierzchni (do 1 cm) wokół użądlenia. Objawy te mijają w przeciągu kilku godzin. Jednak u niektórych osób może wystąpić bardziej gwałtowna i poważniejsza reakcja alergiczna, taka jak szok anafilaktyczny, który może być śmiertelny. Zjawisko to jest bardzo rzadkie (występuje u ok 3 ludzi na 100) i normalnie zdarza się w przypadku użądlenia przez osę.

Leczenie i pierwsza pomoc

Jeżeli użądlił nas owad, należy usunąć żądło palcami lub pincetą. W przypadku, gdy użądłone zostało dziecko, żądło powinno zostać usunięte przez odpowiedzialną dorosłą osobę. Podczas usuwania żądła należy być bardzo ostrożnym, aby nie przenieść jadu dalej pod skórę. Żądło osy posiada torebkę jadową i podczas usuwania żądła należy uważać, aby nie doszło do jej przebicia.

Po użądleniu należy:

- umyć miejsce użądlenia wodą z mydłem,
- położyć zimny okład w miejscu użądlenia,
- unieść część ciała, która została użądłona, aby uniknąć opuchlizny,
- użyć aerozolu bądź kremu zawierającego lokalne znieczulenie bądź lek przeciwhistaminowy, w celu przeciwdziałania swędzeniu i opuchliznie.

W razie, gdy użądlenie jest bolesne, przyjąć leki przeciwbólowe, takie jak paracetamol.

Niektóre osoby otrzymują tabletkę kortyzonu lub uprzednio napełnioną strzykawkę z adrenaliną razem z planem leczenia, aby umieć postępować z jakimikolwiek późniejszymi reakcjami.

Kiedy należy skontaktować się z lekarzem?

Jeżeli na twoim ciele, po użądleniu, pojawiło się swędzenie bądź opuchlizna, w innym miejscu niż użądłone, bądź masz problemy z przetykaniem, powinieneś/naś zadzwonić natychmiast po karetkę. Być może masz reakcję alergiczną i możesz potrzebować zastrzyku z adrenaliny, leku przeciwhistaminowego, tlenu i/lub kroplówkę.

Po zgłoszeniu się do lekarza może on odesłać nas do kliniki alergologicznej bądź do immunologa. Twój lekarz może również zaproponować Ci immunoterapię, podczas której będziesz regularnie otrzymywać zastrzyki z małą ilością jadu, dzięki czemu "przyzwyczajasz" się do niego.

Do lekarza należy zgłosić się również, gdy zaczerwienienie oraz swędzenie nie ustąpiło po 48 godzinach od użądlenia.

ALERGIA?

Badanie na alergię przeprowadzone przez lekarza może być konieczne w przypadku osób, u których wystąpiły reakcje alergiczne po użądleniu przez osę lub pszczołę.

Badanie alergii na jady

Badanie alergii na jady osy bądź pszczoły może być przeprowadzone w dwojaki sposób:

- pierwszy z nich polega na pobraniu próbki krwi, w celu zbadania obecności przeciwciał przeciw jadowi w pobranej próbce krwi,
- drugi, to test skórny. W przypadku testu skórniego nakłada się niewielką ilość rozcieńzonego jadu na skórę za pomocą specjalnego lancetu. Reakcja pozytywna objawia się pojawieniem swędzenia oraz opuchlizny, przypomina to bąbel po ugryzieniu przez komara.

Druga metoda jest bardziej dokładna i bardziej nadaje się do diagnozy alergii na jady owadów.

Żadna z metod nie powinna być przeprowadzana w ciągu pierwszych tygodni po wystąpieniu reakcji alergicznej.

Co to jest immunoterapia?

Immunoterapia, czyli odczulanie, przynosi bardzo dobre rezultaty, w przypadku leczenia osób z ostrymi uogólnionymi reakcjami na jad owadów.

Odczulanie przeprowadzane jest w tygodniowych odstępach, podczas leczenia w fazie początkowej, a następnie w odstępach miesięcznych, przez 3 do 5 lat, w fazie podtrzymującej. Na końcu leczenia pacjent zdolny jest do tolerancji 100µg jadu, co odpowiada 2 użądleniom pszczoły, bądź osy, bez żadnych groźnych reakcji.

Rezultaty odczulania są znakomite, lecz w przypadku immunoterapii występuje ryzyko wywołania reakcji alergicznych.

Szczepionki ALK-Abelló przeciw jadom pszczoły i osy są bardzo bezpieczne. Szczepienia przeciw alergii powinny być przeprowadzane tylko w wyspecjalizowanych klinikach.

